

edicija

ANAGRAM – prevedena poezija

urednik

Alen Bešić

naslov izvornika:

Ted Hughes

Crow

Copyright © Ted Hughes 1972

© za ovo izdanje Kulturni centar Novog Sada, 2022.

© za prevod Marija Bergam Pelikani i KCNS, 2022.

The translation was kindly supported by the Fund for Central & East European Book Projects, Amsterdam

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne može se koristiti niti reprodukovati u bilo kom obliku bez pismene saglasnosti izdavača.

Ted Hjuz

VRANA

Iz života i pjevanja Vrane

S engleskog prevela
Marija Bergam Pelikani

DVIJE LEGENDE

I

Crno bijaše izvan oka
Crno unutar jezika
Crno bijaše srce
Crna jetra, crna pluća
Nesposobna da usišu svjetlost
Crna krv u svom tutnjavom tunelu
Crna crijeva natrpana u peć
Crni i mišići
Što upinjahu se da izađu na svjetlost
Crni živci, crn mozak
Sa svojim pokopanim priviđenjima
Crna i duša, golemi mucaj
Krika koji, navirući, ne mogaše
Izgovoriti svoje sunce.

II

Crna je vidrina mokra glava, podignuta.
Crna je hridina što uranja u pjenu
Crna je žuč što leži na postelji krvi.

Crna je Zemljina kugla, tik pod površinom,
Jaje crnila
Gdje Sunce i Mjesec vremenske prilike smjenjuju

RODOSLOV

U početku bi Krik
Koji rodi Krv
Koja rodi Oko
Koje rodi Strah
Koji rodi Krilo
Koje rodi Kost
Koja rodi Granit
Koji rodi Ljubičicu
Koja rodi Gitaru
Koja rodi Znoj
Koji rodi Adama
Koji rodi Mariju
Koja rodi Boga
Koji rodi Ništa
Koje rodi Nikad
Nikad Nikad Nikad

Koje rodi Vranu

Koja vrišteći zahtijeva Krv
Crve, mrve
Što bilo

Drhteći goluždravim laktovima u poganom gnijezdu

ISPIT NA VRATIMA MATERICE

Kome pripadaju ova koščata mala stopala? *Smrti.*

Kome pripada to čekinjasto oprljeno lice? *Smrti.*

Kome pripadaju ova još ispravna pluća? *Smrti.*

Kome pripada ovaj kaput za štramac od mišića? *Smrti.*

Kome pripada ova neopisiva utroba? *Smrti.*

Kome pripada ovaj sumnjivi mozak? *Smrti.*

A sva ta nečista krv? *Smrti.*

Ove minimalno efikasne oči? *Smrti.*

Ovaj pakosni jezičić? *Smrti.*

Ova povremena budnost? *Smrti.*

Poklonjen, ukraden, ili u pritvoru do suđenja?

U pritvoru.

Kome pripada cijela kišovita, krševita zemlja? *Smrti.*

Kome pripada cijeli svemir? *Smrti.*

Ko je jači od nade? *Smrt.*

Ko je jači od volje? *Smrt.*

Jači od ljubavi? *Smrt.*

Jači od života? *Smrt.*

Ali ko je jači od smrti?

Očigledno, ja.

Položio si, Vrano.

USMRĆENJE

Do hromosti išiban nogama
Prostrijeljen kroz glavu đuletom mozga
Upucan i oslijepljen očima
Prikovan sopstvenim rebrima
Gušen do gotovo posljednjeg grcaja
Sopstvenim dušnikom
Istoljagan do besvijesti sopstvenim srcem

Vidjevši svoj život kako ga probada, snoliki bljesak
Dok davio se u sopstvenoj krvi

Povučen na dno težinom svoje utrobe

Ispustivši purgativni krik koji bio je čupanje njegovog korijenja
Iz atoma temeljca
Zjapećih usta pustio je da ga krik iznutra raspори kao sa distance

Smrskan u smeće tla

Uspio je čuti, prigušeno i udaljeno – „Muško je!“

Zatim je sve pocrnilo

VRANA I MAMICA

Kad je Vrana zaplakao uvo njegove majke
Bi sprženo u patrljak.

Kad se smijao lila je
Krvave suze njene grudi dlanovi čelo svi su lili krvave suze.

Pokušao je napraviti korak, pa korak, i opet korak –
Svaki od njih joj je na lice utisnuo vječni ožiljak.

Kad je pukao od bijesa
Pala je poledice s užasnom rasjekotinom i zastrašujućim krikom.

Kad je prestao zaklopila se nad njim kao knjiga
Oko zaloge, morao je krenuti.

Uskočio je u kola uže za vuču
Bilo joj je oko vrata, iskočio je.

Uskočio je u avion, ali tijelo joj bijaše zaglavljeno u mlaznom motoru –
Došlo je do velike prepirke, let je otkazan.

Uskočio je u raketu čija joj je putanja
Proburgijala srce on je nastavio

I bilo mu je udobno u raketi, nije se mnogo vidjelo
Ali on je zurio kroz prozorčić u vasionu

I vidio zvijezde milionima milja udaljene
I vidio je budućnost i univerzum

Kako se otvaraju i otvaraju
I nastavio je i najzad zaspao

Uz prasak se probudio na Mjesecu i ispuzao

Majci ispod zadnjice.

DVERI

Napolju na suncu stoji jedno tijelo.
Izraslina je materijalnog svijeta.

Dio je zemljanog zida svijeta.
Zemaljske biljke – kao što su genitalije
I bescvijetni pupak
Žive u njegovim usjeklinama.
Takođe i neka zemaljska stvorenja – poput usta.
Svi su u zemlju ukorijenjeni, ili zemlju jedu, zemljani,
I tako debljaju zid.

Samo što u zidu postoje vrata –
Crna vrata:
Očna zjenica.

Kroz ta vrata prošao je Vrana.

Leteći od sunca do sunca, pronašao je ovaj dom.

DJETINJASTI NESTAŠLUK

Tijela muškarca i žene ležala su bez duša,
Tupo su zurila, budalasto blenula, troma
u cvijeće Edena.
Bog je razmišljao.

Problem bijaše tako složen da ga je odvuкао u san.

Vrana se nasmijao.
Pregrizao je Crva, Božjeg jedinca,
Na dvije polovine što se koprcaju.

Nabio je u muškarca repatu polovinu
Ostavivši ozlijeđeni krajičak da visi.

Nabio je naglavce glavu u ženu
Puzala je sve dublje i više
Dok joj nije provirila kroz oči
Dozivala je svoju repatu polovinu da joj se brzo, brzo pridruži
Jer oh kako samo boli.

Muškarac se probudio dok ga nešto vuče po travi.
Žena se probudila i vidjela kako joj prilazi,
Ni jedno ni drugo nisu znali šta se zbilo.

Bog je nastavio da spava.

Vrana je nastavio da se smije.

VRANINA PRVA LEKCIJA

Bog je pokušao naučiti Vranu da govori.
„Ljubav“, reče Bog. „Kaži: Ljubav.“
Vrana zinu, a bijela ajkula strovali se u more
I otkotrlja se ka dnu, otkrivši sopstvenu dubinu.

„Ne, ne“, reče Bog. „Kaži Ljubav. Hajde probaj. LJ U B A V.“
Vrana zinu i zujara, cece muva, komarac
Izujaše i spustiše se na
Svoje raznovrsne mesnate poslastice.

„Posljednji pokušaj“, reče Bog. „Hajde, LJUBAV.“
Vrana se zgrči, zinu, bljunu i
Čovjekova bestjelesna čudnovata glava
Bubnula je o zemlju kolutavih očiju,
I blebećući negodovala –

I Vrana opet bljunu prije no što je Bog uspio zaustaviti.
I ženina vulva pade muškarcu za vrat i stegnu se oko njega.
Zajedno su se koprcali na travi.
Bog se mučio da ih razdvoji, psovao je, lio suze –

Vrana teške savijesti odletje.